Ştirile 60m.RO

Europa Liberă: O parte din membrii CNSAS vor să schimbe procedura de verificare a colaboratorilor Securității și să îngreuneze identificarea lor

Cimpoi Adrian Ultima actualizare 26/03/2024 0 1.425 6 minute de citit

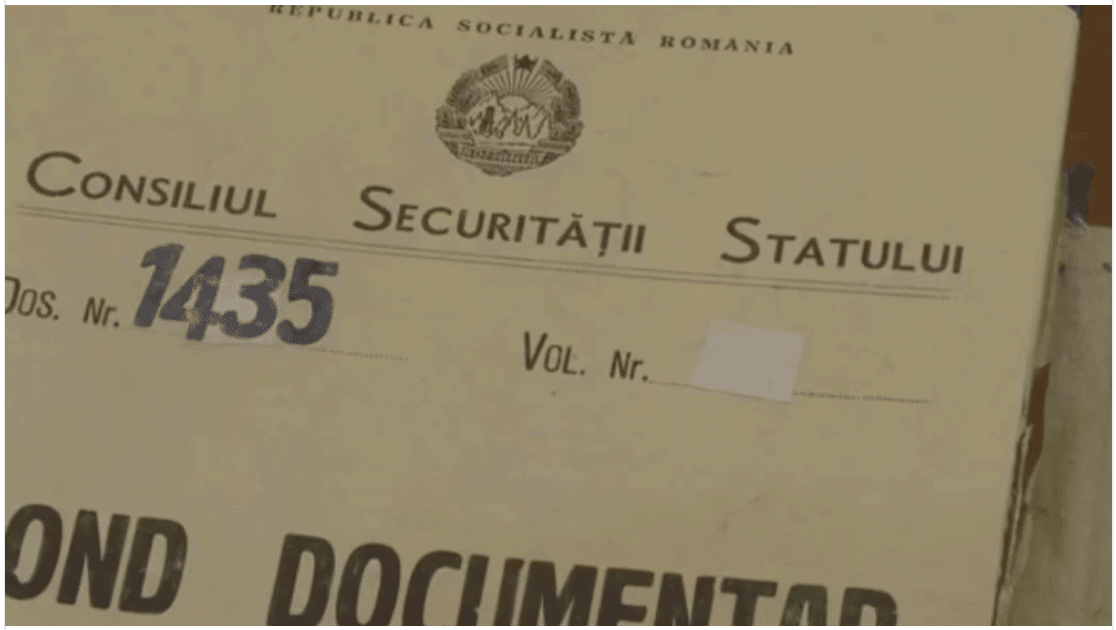

În timp ce Parlamentul numeşte şase noi membri în Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS), în instituţie mocneşte un scandal legat de procedura de verificare a foştilor informatori ai poliţiei secrete. Printr-un artificiu, foştii colaboratori ai Securităţii pot scăpa de verificări.

Plenul reunit al Camerei Deputaţilor şi Senatului a aprobat marţi, 26 martie, numirea a zece membri în Colegiul Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS).

Noii veniţi sunt Sorin Mărgărit, Andreea Oana Grigorescu, Florin Homorean, Mădălin Hodor şi Adrian Petcu. Sulfina Barbu are

mandatul decalat, valabil până în 2029.

Patru membri îşi păstrează funcţiile: Constantin Buchet, Cătălin Boris Precul, Germina Nagâţ şi Ladislau Antoniu Csendes.

O interpretare proprie

În acest timp, în interiorul CNSAS mocneşte un scandal deoarece vechea majoritate dorea schimbarea procedurii prin care un fost colaborator al Securităţii poate fi verificat, în ciuda faptului că aplică cu succes această procedură de 15 ani.

Subit, în toamna anului trecut, colegiul CNSAS a decis să interpreteze regulamentul propriu astfel: dacă o persoană renunţă la funcţia care atrage verificarea sa de către Colegiu, procedura încetează imediat.

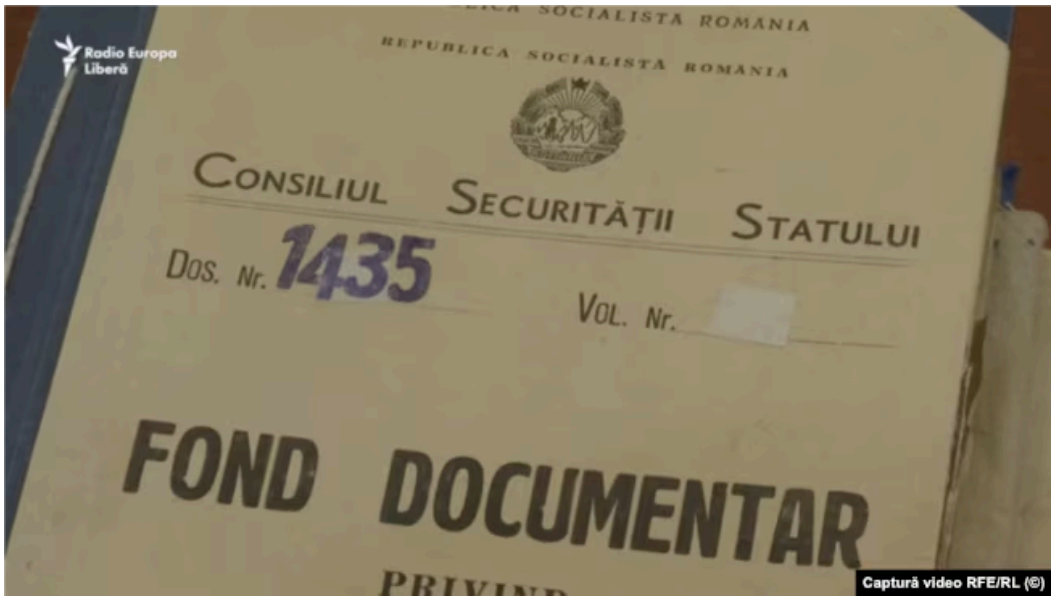

Sute de dosare ale informatorilor vor rămâne sub lacăt dacă se interpretează regulamentul de verificare.

Toate procesele de până acum câştigate de CNSAS cu foşti lucrători sau colaboratori ai Securităţii comuniste aveau ca pornire data la care CNSAS se autosezisa sau era sesizat pentru verificarea unei persoane.

Potrivit legii, Consiliul verifică din oficiu candidaţii la alegeri, revoluționarii din 1989, demnitarii și membrii asociațiilor și fundațiilor.

Până în toamna anului 2023, odată începute verificările, acestea erau duse până la capăt și, în funcție de ce găseau cercetătorii în dosarele Securității, era sesizată Curtea de Apel pentru a stabili dacă persoana respectivă a colaborat cu Securitatea comunistă.

Protestul juriștilor

În octombrie anul trecut, majoritatea membrilor din CNSAS – numiți de partidele politice – a pus în discuție schimbarea procedurii, fără un motiv anume.

Juriștii Colegiului au cerut un control la instituție.

Cererea a fost transmisă către patru Comisii ale Parlamentului, pentru a lua măsurile care se impun – având în vedere că CNSAS este în subordinea Parlamentului.

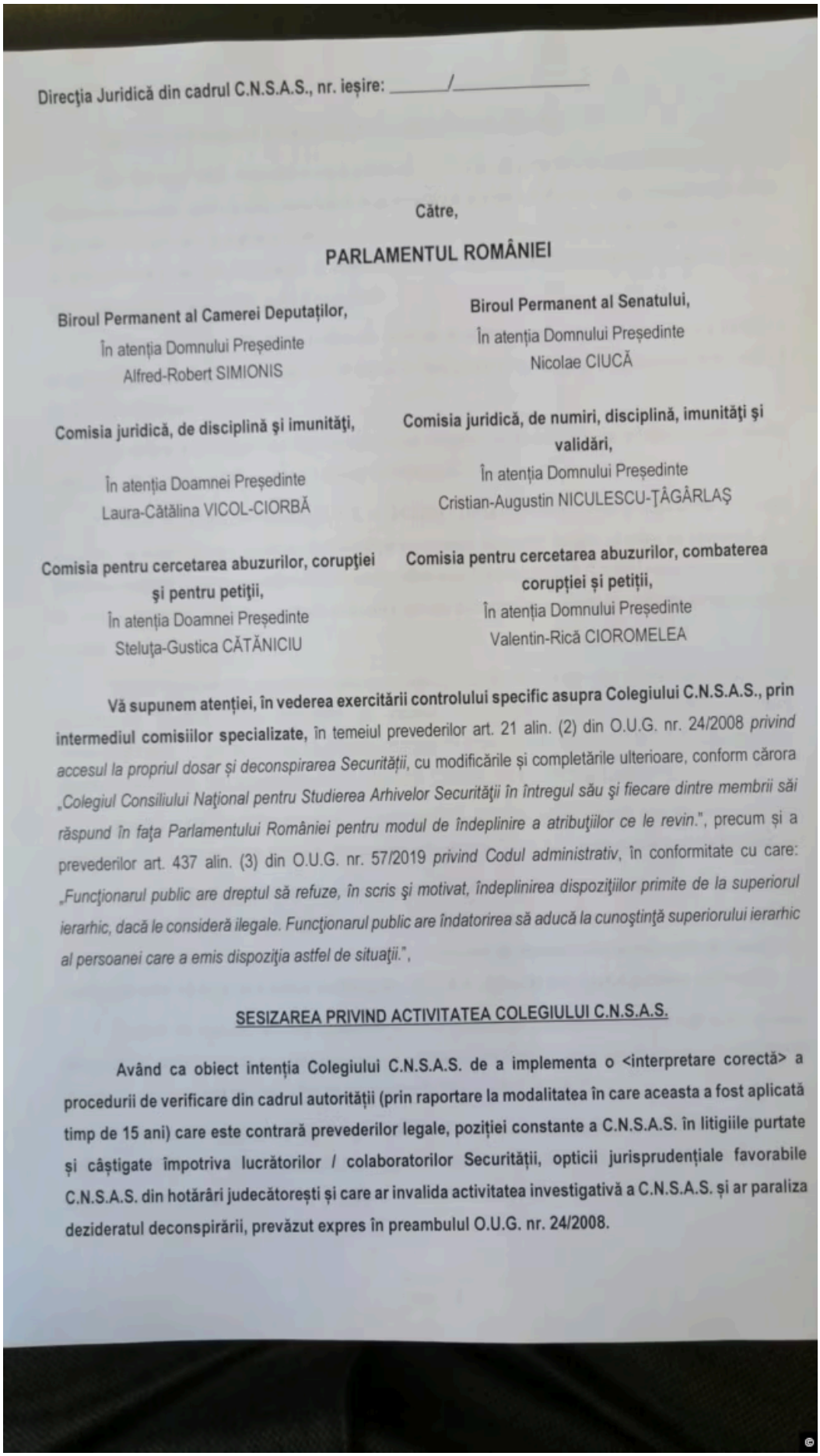

Direcţia Juridică din cadrul C.N.S.A.S., nr. ieşire: _____/_____

Către,

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Biroul Permanent al Camerei Deputaților,
În atenția Domnului Președinte
Alfred-Robert SIMIONIS

Biroul Permanent al Senatului,
În atenția Domnului Președinte
Nicolae CIUCĂ

Comisia juridică, de disciplină şi imunităţi,
În atenția Doamnei Președinte
Laura-Cătălina VICOL-CIORBĂ

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunităţi şi validări,
În atenția Domnului Președinte
Cristian-Augustin NICULESCU-ŢÂGÂRLAŞ

Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupţiei şi pentru petiţii,
În atenția Doamnei Președinte
Steluţa-Gustica CĂTĂNICIU

Comisia pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupției și petiții,
În atenția Domnului Președinte
Valentin-Rică CIOROMELEA

Vă supunem atenției, în vederea exercitării controlului specific asupra Colegiului C.N.S.A.S., prin intermediul comisiilor specializate, în temeiul prevederilor art. 21 alin. (2) din O.U.G. nr. 24/2008 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora *„Colegiul Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii în întregul său şi fiecare dintre membrii săi răspund în faţa Parlamentului României pentru modul de îndeplinire a atribuţiilor ce le revin."*, precum și a prevederilor art. 437 alin. (3) din O.U.G. nr. 57/2019 *privind Codul administrativ*, în conformitate cu care: *„Funcţionarul public are dreptul să refuze, în scris şi motivat, îndeplinirea dispoziţiilor primite de la superiorul ierarhic, dacă le consideră ilegale. Funcţionarul public are îndatorirea să aducă la cunoştinţă superiorului ierarhic al persoanei care a emis dispoziţia astfel de situaţii."*,

SESIZAREA PRIVIND ACTIVITATEA COLEGIULUI C.N.S.A.S.

Având ca obiect intenția Colegiului C.N.S.A.S. de a implementa o <interpretare corectă> a procedurii de verificare din cadrul autorității (prin raportare la modalitatea în care aceasta a fost aplicată timp de 15 ani) care este contrară prevederilor legale, poziției constante a C.N.S.A.S. în litigiile purtate și câștigate împotriva lucrătorilor / colaboratorilor Securității, opticii jurisprudențiale favorabile C.N.S.A.S. din hotărâri judecătorești și care ar invalida activitatea investigativă a C.N.S.A.S. și ar paraliza deziderатul deconspirării, prevăzut expres în preambulul O.U.G. nr. 24/2008.

Memoriul transmis de juriștii CNSAS către Parlament.

Semnatarii și-au întemeiat cererea pe baza Codului administrativ, care spune că funcţionarul public are dreptul să refuze, în scris şi motivat, îndeplinirea dispoziţiilor primite de la superiorul ierarhic, dacă le consideră ilegale.

Astfel, în demersul lor, juriștii reclamă „intenţia Colegiului CNSAS de a implementa «o interpretare corectă» a procedurii de verificare din cadrul autorității", chiar dacă vechea procedură a fost validată de sute de decizii judecătoreşti care au dat câştig de cauză Colegiului".

„Pe parcursul anilor, în litigiile purtate de instituţie contra persoanelor faţă de care s-a identificat material arhivistic relevant potrivit legii, au fost situaţii în care pârâţii au încercat să eludeze prevederile legii, să se sustragă deconspirării şi justiţiei", mai spun juriștii Colegiului.

„Nu de puţine ori, aceştia au argumentat că le-ar fi încetat calitatea / funcţia care a antrenat verificarea de către CNSAS, astfel încât nu ar mai fi supuşi verificării CNSAS", se mai arată în memoriu.

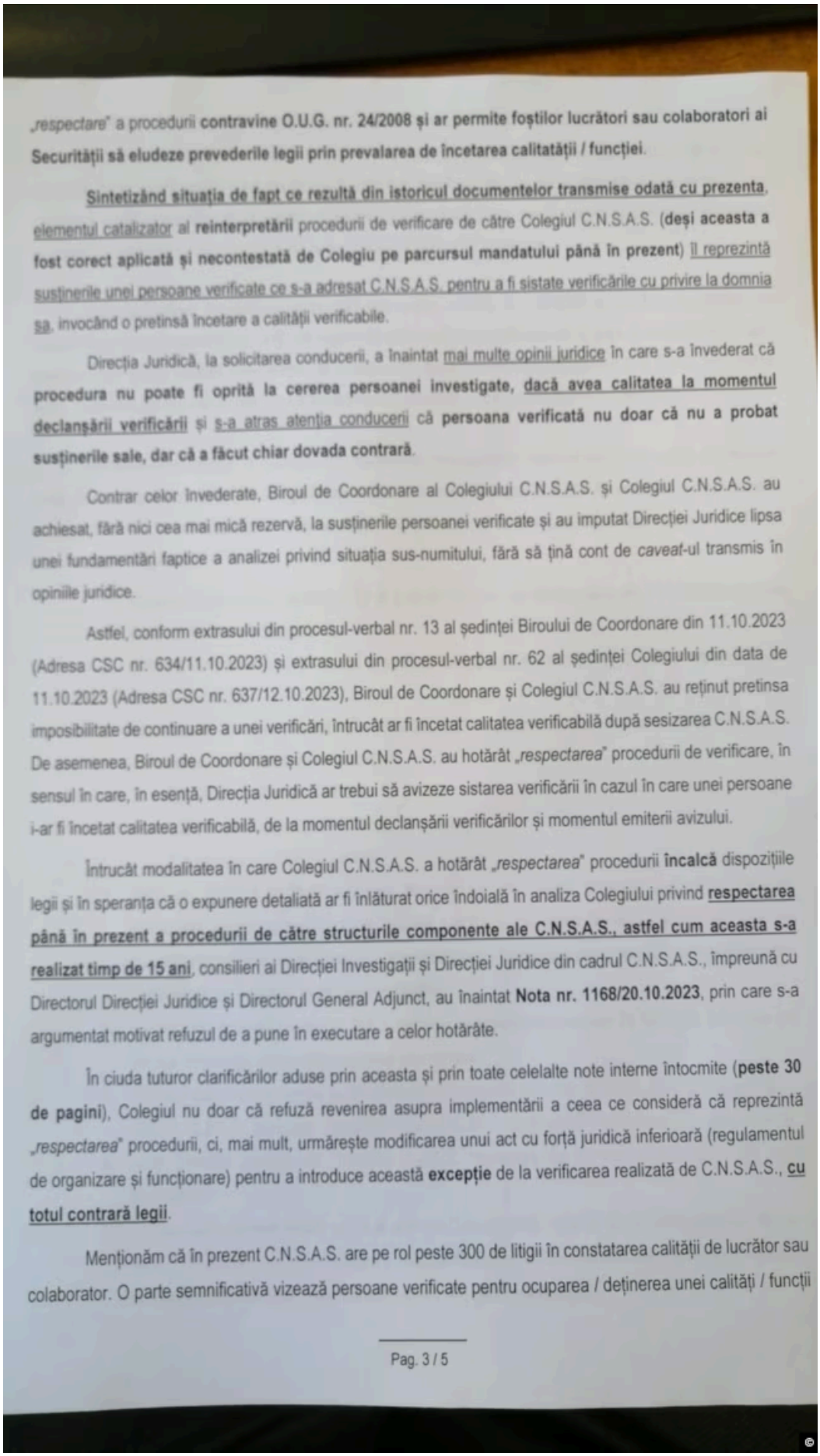

„*respectare*" a procedurii **contravine O.U.G. nr. 24/2008 și ar permite foștilor lucrători sau colaboratori ai Securității să eludeze prevederile legii prin prevalarea de încetarea calitățiI / funcției**.

Sintetizând situația de fapt ce rezultă din istoricul documentelor transmise odată cu prezenta, elementul catalizator al **reinterpretării** procedurii de verificare de către Colegiul C.N.S.A.S. (**deși aceasta a fost corect aplicată și necontestată de Colegiu pe parcursul mandatului până în prezent**) îl reprezintă susținerile unei persoane verificate ce s-a adresat C.N.S.A.S. pentru a fi sistate verificările cu privire la domnia sa, invocând o pretinsă încetare a calității verificabile.

Direcția Juridică, la solicitarea conducerii, a înaintat mai multe opinii juridice în care s-a învederat că **procedura nu poate fi oprită la cererea persoanei investigate, dacă avea calitatea la momentul declanșării verificării** și s-a atras atenția conducerii că **persoana verificată nu doar că nu a probat susținerile sale, dar că a făcut chiar dovada contrară**.

Contrar celor învederate, Biroul de Coordonare al Colegiului C.N.S.A.S. și Colegiul C.N.S.A.S. au achiesat, fără nici cea mai mică rezervă, la susținerile persoanei verificate și au imputat Direcției Juridice lipsa unei fundamentări faptice a analizei privind situația sus-numitului, fără să țină cont de *caveat*-ul transmis în opiniile juridice.

Astfel, conform extrasului din procesul-verbal nr. 13 al ședinței Biroului de Coordonare din 11.10.2023 (Adresa CSC nr. 634/11.10.2023) și extrasului din procesul-verbal nr. 62 al ședinței Colegiului din data de 11.10.2023 (Adresa CSC nr. 637/12.10.2023), Biroul de Coordonare și Colegiul C.N.S.A.S. au reținut pretinsa imposibilitate de continuare a unei verificări, întrucât ar fi încetat calitatea verificabilă după sesizarea C.N.S.A.S. De asemenea, Biroul de Coordonare și Colegiul C.N.S.A.S. au hotărât „*respectarea*" procedurii de verificare, în sensul în care, în esență, Direcția Juridică ar trebui să avizeze sistarea verificării în cazul în care unei persoane i-ar fi încetat calitatea verificabilă, de la momentul declanșării verificărilor și momentul emiterii avizului.

Întrucât modalitatea în care Colegiul C.N.S.A.S. a hotărât „*respectarea*" procedurii **încalcă** dispozițiile legii și în speranța că o expunere detaliată ar fi înlăturat orice îndoială în analiza Colegiului privind **respectarea până în prezent a procedurii de către structurile componente ale C.N.S.A.S., astfel cum aceasta s-a realizat timp de 15 ani**, consilieri ai Direcției Investigații și Direcției Juridice din cadrul C.N.S.A.S., împreună cu Directorul Direcției Juridice și Directorul General Adjunct, au înaintat **Nota nr. 1168/20.10.2023**, prin care s-a argumentat motivat refuzul de a pune în executare a celor hotărâte.

În ciuda tuturor clarificărilor aduse prin aceasta și prin toate celelalte note interne întocmite (**peste 30 de pagini**), Colegiul nu doar că refuză revenirea asupra implementării a ceea ce consideră că reprezintă „*respectarea*" procedurii, ci, mai mult, urmărește modificarea unui act cu forță juridică inferioară (regulamentul de organizare și funcționare) pentru a introduce această **excepție** de la verificarea realizată de C.N.S.A.S., **cu totul contrară legii**.

Menționăm că în prezent C.N.S.A.S. are pe rol peste 300 de litigii în constatarea calității de lucrător sau colaborator. O parte semnificativă vizează persoane verificate pentru ocuparea / deținerea unei calități / funcții

O parte din memoriu CNSAS transmis către patru Comisii ale Parlamentului

Angajaţii instituţiei mai demonstrează că, atât Curtea de Apel Bucureşti, cât şi instanţa supremă au stabilit că „ceea ce contează este deţinerea calităţii la momentul declanşării verificării şi că nu prezintă relevanţă pentru deconspirare încetarea calităţii la un moment ulterior”.

Prin momentul declanşării, juriştii CNSAS fac referire la momentul sesizării Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, la cerere sau din oficiu, în vederea verificării.

Procedură reinterpretată cu o miză enormă

Cu toate acestea, în prezent, juriştii spun că „Colegiul CNSAS manifestă intenţia intempestivă de a reinterpreta procedura”.

Astfel, procedura reinterpretată impune ca «o încetare a calităţii verificabile, chiar după declanşarea verificării, trebuie să ducă automat la sistarea verificării acelei persoane».

Ce au făcut parlamentarii cu sesizarea? Au trimis-o conducerii CNSAS, motivând că nu este de competenţa lor să o rezolve, deşi Colegiul este în subordinea Parlamentului.

„Toată lumea aşteaptă noua componenţă a Colegiului. Ulterior, vor începe represaliile asupra celor care au redactat memoriul”, a spus un jurist din CNAS, sub protecţia anonimatului, pentru Europa Liberă.

„Departamentul Juridic a trimis teancuri de practică judiciară conducerii instituţiei prin care demonstrau că aveau dreptate. Ce se întâmplă dacă modifică regulamentul? Cei verificaţi, după ce aud că au început cercetările faţă de trecutul lor, vor renunţa la funcţii, verificarea se închide, iar ei vor reveni pe posturi”, a explicat acelaşi jurist.

Cererea misterioasă

În octombrie 2023, o persoană care era verificată a cerut Colegiului să oprească cercetările deoarece nu mai deţine calitatea de membru fondator al unei asociaţii.

Conducerea CNSAS a cerut o opinie de la Departamentul Juridic al instituţiei, care a stabilit că se impune respingerea cererii, deoarece practica instanţelor de judecată este clară.

Majoritatea din CNSAS, cu şapte la două voturi, a stabilit fără să motiveze că persoana care a cerut stoparea verificărilor are dreptate şi a cerut juriştilor instituţiei să se conformeze opiniei sale.

Sulfina Barbu

Potrivit surselor Europa Liberă, printre partizanii schimbării procedurii de verificare sunt Sulfina Barbu, susţinută de PNL, şi secretarul general al instituţiei, Cătălin Boris Precul.

„Nu spun că susţin o variantă sau alta, aşteptăm să vedem noua componenţă a Colegiului pentru a discuta această chestiune”, a declarat Sulfina Barbu, pentru Europa Liberă.

„Trebuie să respectăm legea, să ne uităm care sunt argumentele legale. Nu s-a luat o decizie în acest sens, e în discuţie emiterea unui nou Regulament”, a mai declarat ea.

Sulfina Barbu a fost deputat din partea PD/PDL între 2008 şi 2012. Între 2004 şi 2007 a fost ministrul Muncii şi Solidarităţii Sociale. Din iunie 2023, este membră a Colegiului CNSAS.

Întrebată care sunt raţiunile pentru care regula trebuie schimbată, deşi funcţionează şi a fost validată de instanţe timp de 15 ani, reprezentanta Partidului Naţional Liberal susţine că regulamentul nu a mai fost modificat din 2008 şi că realităţile s-au schimbat între timp.

„Sunt o susţinătoare a variantei legale. Nu există nicio decizie în acest moment, e o dezbatere internă, trebuie să ne adaptăm”, mai spune Sulfina Barbu.

Drepturile omului, pretextul regulamentului nou

Cătălin Precul, prin funcţia pe care o deţine, şi anume secretar general, coordonează CNSAS prin întocmirea ordinii de zi a şedinţelor Colegiului şi este susţinut de Partidul Social Democrat.

Potrivit CV-ului, Precul avea doi ani în 1989, la momentul căderii comunismului.

A devenit membru al Colegiului CNSAS în 2018. Până atunci, a fost şeful de cabinet al preşedintelui Consiliului Judeţean Botoşani, Costică Macaleţi.

L-am întrebat, în scris, care sunt motivele pentru care doreşte modificarea regulamentului de funcţionare al CNSAS.

Facebook / Doina Fedorovici (Courtesy Image)

Cătălin Boris Precul (centru).

Cătălin Boris Precul spune că susţine respectarea prevederilor Convenţiei Europeane a Drepturilor Omului.

„Interpretarea pe care o susţin este cea care reiese din prevederile OUG 24/2008 şi ale Regulamentului de organizare şi funcţionare al CNSAS, în acord cu Rezoluţia nr. 1096/1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, precum şi cu Convenţia Europeană a Drepturilor Omului", a răspuns Precul pentru Europa Liberă.

OUG 24/2008 face referire la accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, iar Rezoluţia nr. 1096/1996 se referă la „măsuri pentru desfiinţarea patrimoniului fostelor regimuri totalitare comuniste".

De unde a plecat schimbarea?

Din informaţiile Europei Libere, CNSAS s-a poticnit în cererea de verificare a milionarului Radu Dimofte, cel supranumit „regele francizelor" – este proprietarul francizelor KFC şi Pizza Hut în România.

Parte a „grupului de la Monaco", unde îşi are şi reşedinţa, Dimofte este verificat în ceea ce priveşte legăturile cu fosta Securitate comunistă în urma cererii unui cotidian central.

La momentul cererii de verificare, Dimofte era membru al Fundaţiei „Snagov Plus" – care spune că luptă pentru protejarea acestei zone din judeţul Ilfov – lucru care a determinat demararea verificărilor din partea CNSAS.

Figură discretă a mediului de afaceri din România, Dimofte coordonează din umbră afaceri de jumătate de miliard de euro, potrivit publicaţiilor de profil.

În 2021, potrivit Registrului Naţional al Asociaţiilor şi Fundaţiilor, „Snagov Plus” este condusă de Sorin Roşca Stănescu, jurnalist condamnat la închisoare în dosarul Rompetrol.

Cine a propus noii membri în CNSAS

Plenul reunit al Camerei Deputaţilor şi Senatului a aprobat marţi, pe 26 martie, numirea a zece membri în Colegiul Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii.

Au fost votaţi pentru funcţia de membru în Colegiul CNSAS şi au depus jurământul, în plenul reunit al Parlamentului, următorii:

- Sorin Mărgărit (propus de Administraţia Prezidenţială)
- Constantin Buchet (propus de Guvern, a primit un nou mandat)
- Andreea Oana Grigorescu (propusă de grupurile parlamentare ale PSD)
- Florin Homorean (grupurile PSD)
- Cătălin Boris Precul (grupurile PSD, a primit încă un mandat)
- Mădălin Hodor (propus de grupurile PNL)
- Germina Nagâţ (propusă de USR, primeşte încă un mandat)
- Adrian Petcu (propus de grupurile AUR)
- Ladislau Antoniu Csendes (propus de grupurile UDMR, primeşte încă un mandat).

În prezent CNSAS are pe rol peste 300 de litigii in constatarea calităţii de lucrător sau colaborator.

#claboratorii securitatii #CNSAS #Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii

Comentează!